

Vážená paní
JUDr. Jaroslava Pokorná
Předsedkyně Městského soudu v Praze

Datovou schránkou

V Praze dne 10. září 2024

Vážená paní předsedkyně,

obracím se na Vás z pověření presidia Unie obhájců ČR. V uplynulém týdnu jsme obdrželi řadu podnětů od našich členů ale i dalších advokátů, poukazující na infografiku umístěnou na několika místech v budově Městského soudu v Praze. Podle pořizovaných fotografií se obsahově jedná o obrazový a textový materiál, o němž informuje webový portál Městského soudu v Praze <https://justice.cz/web/mestsky-soud-v-praze/> v tiskové zprávě ze dne 22. 8. 2024 jako o „Umístění infografiky týkající se uspořádání soudní síně a osob zúčastněných při hlavním líčení za spolupráce s Bílým kruhem bezpečí“. Tisková zpráva hovoří vizualizaci „Kdo je kdo“, která je dostupná na v sociálních sítích <https://www.infovictims.cz/cz/kdo-je-kdo>.

Podle obdržených informací, ale následně i po prostudování zmíněného materiálu dospělo prezidium Unie obhájců ČR k jednoznačnému závěru, že některé pasáže v textu zmíněné ikonograficky jsou nejen nevhodné, ale jsou i explicitním porušením práva na spravedlivý proces, jehož jednou ze zásad je presumpce nevinny.

Na uvedené webové stránce, ale zejména shodně i na infografice umístěné v prostorách Městského soudu v Praze je prezentován pokus o grafické a textové vysvětlení toho, jak funguje soud. Mimo jiné jsou zde kresby postav, které mají symbolizovat účastníky soudního řízení a případně i další osoby. Kromě jiného je zde zobrazena postava s nápisem „Pachatel, v rámci trestního řízení označovaný jako obviněný, obžalovaný, či odsouzený“.

Následuje text: „Pachatel je osoba, která se dopustila trestného činu. V jednotlivých stádiích trestního řízení je titulován rozdílně, přesto se jedná o stále stejnou osobu. Podezřelý, tak je označen pravděpodobný pachatel ve stadiu prověřování. Obviněný, tak je označen pachatel obviněný ze spáchání konkrétního trestného činu, ve stadiu vyšetřování od okamžiku, kdy je proti jeho osobě zahájeno trestní stíhání. Obžalovaný, tj. pachatel v průběhu řízení před soudem, poté, co je stanoven termín hlavního líčení, kdy bude daná trestní věc projednávána u soudu, kam je zaslána obžaloba. Odsouzený, poté, co je soudem definitivně rozhodnuto o vině

Unie obhájců České republiky, z.s.

zapsána pod sp. zn. L 59514 vedené u Městského soudu v Praze; sídlo: Sokolská 1788/60, Nové Město, 120 00 Praha 2
IČO: 029 26 911; bankovní spojení: 8086746001/5500; www.uocr.cz; email: info@uocr.cz

pachatele a o druhu a výši trestu a rozsudek soudu nabude právní moci, je pachatel označován jako odsouzený. Pachatel disponuje řadou práv a povinností, které mu vyplývají z jeho procesního postavení v rámci trestního řízení. S těmito právy a povinnostmi je možné se blíže seznámit v rámci zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, v platném znění.

U další postavy je uveden text: „*Obhájce pachatele trestného činu*“, který dále pokračuje: „*Pachatel trestného činu má právo na to, aby byl v rámci trestního řízení zastupován advokátem, tedy právníkem profesionálem. Ten obviněného v rámci trestního řízení obhajuje a zajišťuje, že pachatel využije všech svých práv v rámci trestního řádu. Obhájce může klást všem svědkům otázky, žádat, aby byli vyslechnuti další svědci, může předkládat listinné či jiné, např. věcné důkazy. Obhájce je povinen činit všechny úkony ve prospěch svého klienta. Obhájce si pachatel může zvolit sám dle svého rozhodnutí a na své vlastní náklady.*“ (citováno i s pravopisnou chybou).

Obdobně se text vyjadřuje v souvislosti s kresbou, která má znázorňovat státního zástupce. Podle tohoto textu státní zástupce shromažďuje veškeré důkazy ohledně viny konkrétního pachatele, dohlíží na objasnění toho, čeho se pachatel trestného činu dopustil, přednáší obžalobu na konkrétního pachatele a v rámci řízení před soudem vede obžalobu pachatele tak, aby se podařilo prokázat jeho vinu. V rámci závěrečné řeči pak navrhne druh a výši trestu pro pachatele. Po vyhlášení rozsudku nad konkrétním pachatelem, pokud s tímto státní zástupce nesouhlasí, může proti němu podat odvolání k nadřízenému soudu.

Infografika pochopitelně nezapomněla ani na soudce, U kresby postavy s tímto označením je mimo jiné uvedeno, že rozhoduje o tom, zda v rámci trestního řízení byl zjištěn dostatek takových důkazů o spáchání trestného činu, na základě, kterých je možné dospět k závěru, že konkrétní pachatel spáchal konkrétní trestný čin.

Je možné, že v textu infografiky se pojem „pachatel“, případně „konkrétní pachatel“ objevuje častěji, ale jsem přesvědčen, že výše uvedené citace jsou dostatečné pro doložení důvodu, proč Vám zasílám tento dopis. Nepředpokládám, že by Městský soud v Praze chtěl zásadně měnit paradigma trestního řízení, které jak jsem výše uvedl, vychází mimo jiné ze zásady presumpce nevinoty obviněného či obžalovaného a není mi ani známo, že by toto paradigma mělo být změněno některou z novel trestního řádu, které jsou navrhovány anebo o nichž je diskutováno.

Budu tedy stále vycházet z optimistického předpokladu, že každý obžalovaný a obviněný nutně nemusí být pachatel z čehož logicky vyplývá závěr, že výše uvedená srovnání jsou především urážlivá pro obviněného či obžalovaného. A jak jsem již naznačil, jsou podle názoru presidia Unie obhájců o porušení zásady presumpce nevinoty. Dokážu si i představit námitku konkrétních obžalovaných na porušení jejich konkrétního práva na spravedlivý proces, spočívající v tom, že byli souzeni v prostorách soudu, který již dopředu inzeroval, že mezi obžalovaným a pachatelem nevidí žádný rozdíl.

Je samozřejmě věcí spolku, jakým je zřejmě Bílý kruh bezpečí, jak na svých stránkách bude označovat obviněné či obžalované a dávat tím případně najevo pohrdání elementárními principy trestního řízení. Mám však zato, že něco podobného by se nemělo objevovat v prostorách soudu.

Zvažte tedy vhodnost této prezentace v prostorách Městského soudu v Praze. Prezídium Unie obhájců ČR vnímá tento dopis jako kolegiální upozornění na něco, co podle našeho přesvědčení není korektní informací.

S pozdravem

JUDr. Tomáš Sokol
prezident Unie obhájců České republiky